

Zdravíme pana
W. JAROSZEWSKIHO,
Indiana

50 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII.

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTVRTEK 15. BŘEZNA 1990 - Čís. 19

THURSDAY, MARCH 15, 1990

Litva opět nezávislou republikou

MOSKVA - Sovětský svaz

Litevská sovětská republika se rozhodnutím svého nově zvoleného parlamentu 11. března rozhodla stát se republikou nezávislou, jak se praví v prohlášení schválené počtem hlasů 124 k 0. Rezoluce konstatuje, že Litva se vrací k právnímu statutu, jaký existoval předtím, než byl tento baltický stát násilně připojen k Sovětskému svazu před 50 léty. V rezoluci se dále praví, že žádná ústava jiného státu nemá na území Litvy platnost. Přijetí prohlášení, i když je dneska ještě víceméně symbolické v důsledku komplexních ekonomických a bezpečnostních vztahů se Sovětským svazem, ale formálně signalizuje počátek kdysi nemyslitelného: možné odtržení se od Sovětského svazu. Mluvčí populárního národního hnutí Sajudis Giedrius Drukuteimis při té příležitosti prohlásil, že Litva se opět stane novým nezávislým státem. Nový parlament také zvolil za

Pokračování na str. 2

Zástupci lidu, věrní prezidentu Michailu Gorbačovovi, uvítali v sovětském kongresu zástupce naléhavý návrh na ustanovení voleného prezidentského úřadu. Avšak poplašená menšina varovala, že rozšířená moc prezidenta by mohla být snadno zneužita nějakým budoucím diktátorem

Z Občanského fóra

Karel Jezdinský, New York

Americký prezident a kongres se snaží urychlit proces, spojený s poskytnutím tzv. doložky nejvyšších výhod Československu. Přesněji řečeno jde o odvolání omezení, které Spojené státy uvalovaly v minulosti při obchodním styku na ty komunistické státy, jež nerespektovaly lidská práva a především právo na emigraci. Formálně jsou tato omezení známa jako Jacksonův a Vaníkův dodatek k americkému obchodnímu zákonu, - a jsou v platnosti od roku 1974. Jeden ze dvou iniciátorů tohoto ekonomicko-politického nástroje, bývalý poslanec Vanik, je českého původu, - a už 27. prosince loňského roku adresoval prezidentu Bushovi naléhavou prosbu, aby postavení Československa, jako "obrozeného národa", jasně splňujícího všechny podmínky, bylo na americkém trhu co nejrychleji zvýhodněno. Za zmínku stojí, že například Maďarsko dostalo doložku nejvyšších výhod teprve vloni v listopadu a Sovětský svaz ji nemá dodnes. Americký kongres čeká na to, až Nejvyšší sovět schválí

Pokračování na straně 2

Československo a Guinnessova kniha rekordů

PRAHA - Československo

1.229 klarinetistů všeho věku - od 6 let po 70 let - uspořádalo hudební recitál 11. března v naději, že se jim podaří získat umístění v Guinnessově knize rekordů. Současný rekord největšího orchestru tvořila skupina

987 hudebníků a 20.000 zpěváků. Organizátorem byla Československá televize, která uvedla, že šlo o největší klarinetový orchestr na světě. Mimo jiné byla hrána také skladba z úspěšného filmu 'Kdyby tisíc klarinetů' z šedesátých let.

Z událostí v Československu

(Z tiskových zpráv)

Československá strana národně sociální v exilu koná svůj sjezd ve čtvrtek 15. března v Praze v ústředním sekretariátě Čs. strany socialistické. Ústřední orgán této exilní strany ve shodě s předsednictvem Ústředního výboru Čs. strany socialistické vyhlásil rozhodnutí sloučit se v jednu společnou politickou stranu a pak pokračovat jednotně v činnosti. Sjezd exilní socialistické strany se koná v předvečer XXIV. sjezdu Čs. strany socialistické.

***

Prezident Václav Havel se má setkat v Tatrách 17. března s předsedou Solidarity Lechem Walesou. Zprávu podal list Solidarity Gazeta wyborcza s odvoláním se na náměstka ministra zahraničí Boleslawa Kulského.

***

Slovenské hnutí Veřejnost proti násilí podalo na výzvu ministra zahraničí Jiřího Dienstbiera návrh, aby na místo československé

Pokračování na str. 3

Americký ministr Baker v Evropě

P. -rfe/m.

Americký ministr zahraničních věcí Baker zakončil svou cestu po zemích východní Evropy několikahodinovou zastávkou v Bukurešti. V rumunském hlavním městě jednal s prozatímní vládou složenou prakticky z komunistů a s úřadujícím prezidentem Ilieskem, kterému opozice předhazuje, že patří do blízkosti diktátora Ceausesca. Více času nalezl americký ministr pro představitele opozice, kteří

Pokračování na str. 4

nový zákon o emigraci. K tomu má ovšem brzy dojít, - a ve Washingtonu se začíná šířit názor, že Jacksonův a Vaníkův dodatek už zřejmě svou historickou úlohu sehrál, - a že by se - vzhledem k rychlé liberalisaci východní Evropy mohlo uvažovat o jeho zrušení.

Diplomatická ofensiva současného Československa je vskutku všestranná a důkladná: z Paříže se dovídáme, že do tamního sídla Mezinárodní organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, sdružující 24 západních průmyslových zemí, přijela československá delegace a na rozdíl od svých sovětských kolegů, kteří tam zrovna byli sondovat možnosti "rozvinutých vztahů", požádala rovnou o členství. Pro srovnání dodejme, že z východního bloku má k této organizaci zatím přístup jen Jugoslávie, - a to ještě ve formě statutu přidruženého člena. O podobný statut usilují Maďarsko a Polsko. Českoslovenští zástupci naznačili, že by stáli o víc; zájem své země na plném členství v organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj prý velice precizně a věrohodně odůvodnili. Československo ovšem signalizovalo i zájem o členství v jiném orgánu - v Evropském společenství.

Spektrum politických stran se rozšiřuje snad každým dnem; jen straně komunistické členstvo valem ubývá. Mohoritova slova v televizních novinách už zněla jako úpěnlivé zapřísahání. Byla plná slibů o údajné 'nové', totiž pluralistické a demokratické tváři partaje, na které prý bude - máme-li Mohoritovi věřit - staré už vlastně jen to jméno. Ovšem jméno, které na pozadí uplynulých čtyřiceti let diskredituje očividně natolik, že si každý, kdo nechce patřit minulosti, pořádně rozmyslí, zda se s takovým balvanem na krku má nadále vláčet. Také předseda federální vlády Marián Čalfa si to rozmyslel a své členství v KSČ ukončil. Ani jeho očividně nepřesvědčilo Mohoritovo tvrzení, podle něhož chce KSČ napříště být moderní levicovou stranou, bez které se neobejde. Ani na tomto okraji spektra nebude ovšem bez konkurence: vznikla - údajně z rozčarování nad dřívější politikou KSČ a závěry mimořádného sjezdu - tzv. strana nezávislé levice. Nezávislé prý i na demokratickém fóru komunistů. Je to v pořadí už 38 politická strana, která se v uplynulých dnech zformovala, a určitě není stranou poslední. Vývoj tohoto druhu lze jistě hodnotit jako výbuch snahy o autentickou politickou artikulaci, která u nás byla tak dlouho a tak brutálně potlačována. Je však možno vidět ho i jinak: Václav Benda, předseda českých křesťanských demokratů, v něm spatřuje manifestaci atomizované společnosti, která si teprve hledá své struktury. Vznik tolika politických seskupení je podle slov, která Václav Benda pronesl na konferenci střeoevropského demokratického klubu, pozdním plodem totalitarismu a znamením, že lidé si pořád ještě představují politickou stranu jako společenství lidí s absolutně stejnými názory a nechápou, že se politické strany - konkrétně například na západě - skládají z různých politických subjektů s diferencovanými názory. Jestliže však má být u nás totalita doopravdy překonána, je nutno roztržiti demokratických sil odolat.

***

Karlova univerzita v Praze má od ledna nového rektora: Radima Palouše, filozofa a přírodovědce, signatáře Charty 77 a jednoho z jejích prvních mluvčích, praktikujícího katolíka. Na pražskou univerzitu, kde byl do svého podpisu pod Chartou profesorem, se vrací intelektuál, který se v uplynulém desetiletí, kdy žil v oficiálním zavržení, intenzivně zabýval mimo jiné i úpadkem školství a cestami k jeho nápravě. Přesně před rokem byla Svobodnou Evropou vysílána úvaha o tom, jak se v československém školství začal po osmačtyřicátém rigorózně prosazovat zřetel výrobní a potlačovat humanizační, čímž došlo - kromě ideologizace školství - i k hrubé progmatizaci celé vzdělávací soustavy a k naprosté devastaci humanitní povahy vzdělání.

Rektorem Komenského univerzity v Bratislavě se stal Miroslav Kusý.

Litva . . .

prezidenta Litevské republiky prvního nekomunistu Vytautase Landsbergise, který je rovněž předsedou parlamentu. Landsbergis je předsedou hnutí Sąjūdis. Je profesorem litevské hudby 19. století. Symbol komunismu - srp a kladivo - byl z parlamentu odstraněn a z názvu republiky byla vypuštěna slova 'sovětská a socialistická'. Optimističtí zastánci nezávislosti předpovídají, že to potrvá 3 až 5 let, než Litva dosáhne plné ekonomické a politické svrchovanosti. Nyní zřejmě započnou dlouhá a komplikovaná vyjednávání nové vlády ve Vilnu s ústředními autoritami v Moskvě. Gorbačov již dříve naznačil, že je ochoten přijmout odtržení Litvy od Sovětského svazu za předpokladu, že Litva zaplatí dluh ve výši 22 bilionů dolarů za zbudovanou infrastrukturu. Spojené státy, které nikdy neuznaly sovětskou nadvládu nad baltskými republikami, vyzvaly Moskvu k respektování vůle litevských občanů.

ŘIM - Itálie

Italská mocná komunistická strana odhlasovala převážnou většinou hlasů, že se přetvoří na novou sociálně-demokratickou stranu. Toto nejradikálnější rozhodnutí v 69tileté historii největší komunistické strany v západní Evropě bylo učiněno na mimořádném stranickém sjezdu v Bologni. Pro návrh, aby bylo již započato s přeměnou, hlasovalo 726 delegátů, 359 bylo proti. Na sjezdu byl generálním tajemníkem strany opět zvolen Achille Occhetto, jehož snahou je vést rozsáhlou levicově zaměřenou koalici schopnou ukončit politickou nadvládu křesťanských demokratů.

JERUZALÉM - Izrael

Izraelská koaliční vláda se ocitla v neděli 11. března opět na novém pokraji zhroucení, když vládní ministři pravicového bloku Likud odmítli na zasedání hlasovat o americkém plánu týkajícího se zahájení arabsko-izrael-

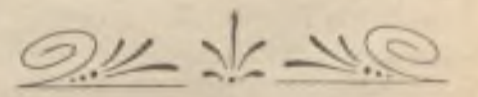
ských rozhovorů o míru na Středním východě. Představitelé dělnické strany nazvali tento čin Likudu odmítnutím amerického plánu a oznámili, že ústřední výbor jejich strany bude hlasovat ještě v pondělí 12. března o tom, zda je třeba skoncovat s koalici.

BUDAPEŠT' - Maďarsko

Maďarský ministr zahraničí Gyula Horn podepsal 10. března dohodu se Sovětským svazem o stažení sovětských vojsk z Maďarska. Na tiskové konferenci po ukončení dvoudenních jednání v Moskvě Horn sdělil, že podle dohody podepsané sovětským ministrem zahraničí Eduardem Ševardnadzem do konce června 1991 má opustit Maďarsko nejméně 50.000 sovětských vojáků. Horn rovněž zdůraznil, že je nutné zrušit dohodu s Moskvou o přátelství a spolupráci a na podkladě změněných podmínek ji nahradit společným prohlášením, v němž by se odrážely změny v oboustranných vztazích a v mezinárodní sféře. Poukazoval tím především na úmluvu, podle které Sověti vyslali do Maďarska svá vojska v roce 1956 na rozdrčení reformního hnutí.

ERBIL - Irák

Irácký prezident Saddam Hussein vyhlásil amnestii pro všechny Kurdy v exilu. Amnestie se vztahuje i na vůdce kurdských rebelů, takže jde vlastně o bezpodmínečnou amnestii. Amnestie bude v platnosti dva měsíce a týká se asi 20.000 Kurdů jsoucích v Turecku po útěku z Iráku v roce 1988 a dalších skupin Kurdů v Iránu a v jiných zemích. Na druhé straně irácký soud odsoudil britského novináře iránského původu Farzada Bazofta k smrti za špionáž a jeho údajnou pomocnici britskou ošetřovatelku Daphne Parishovou na 15 let vězení. Bazoft pracující pro londýnský týdeník Observer byl zatčen, když vyšetřoval zprávy o výbuchu na iráckém vojenském komplexním zařízení.

CITÁT PRO DNEŠNÍ DEN
"Je to láska, nikoli důvod, co je silnější než smrt."
Thomas Mann

75TH ANNIVERSARY

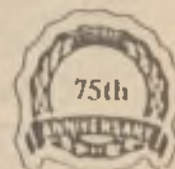
ANNUAL SPRING DANCE

sponsored by SPARTA A. B. A. CHICAGO

SATURDAY, MARCH 17, 1990
at

SOKOL BERWYN

6445 West 27th Place, Berwyn, Illinois
Music by "Czech Express" from St. Louis
ENTREE: 8:00 PM Donation 8.00 dol.

Czechoslovak Daily Herald
Established 1891 **The Denní Hlasatel**

6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898
Second class postage paid at Berwyn, Ill.

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):

		KANADA: in U.S. dollars	
		DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY* (nedělní pouze)	3 months 28.00 dol.	14.00
3 months 22.00 dol.	12.00 dol.	6 months 50.00 dol.	25.00
6 months 40.00 dol.	22.00 dol.	12 months 95.00 dol.	45.00
12 months 78.00 dol.	40.00 dol.		

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslané články. Zaslané rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme dva dolary.

OVERSEAS: in U.S. dollars

3 months	32.00	18.00
6 months	60.00	30.00
12 months	115.00	58.00

*****

velvyslankyně v Rakousku byla jmenována herečka Slovenského národního divadla Magda Vašaryová. V rozhovoru s redaktorem Svobodného slova z 1. března J. Lionem Vašaryová uvedla, že vedoucí zastupitelských úřadů vesměs navštěvovali diplomatickou akademii v Moskvě, jejíž studijní náplň neodpovídá dnes čs. potřebám a že když nyní vedení států stálo před úkolem vyměnit řadu dosavadních diplomatů, byl nutný výběr mezi kandidáty z řad nepolitiků. Vašaryová byla doposud místopředsedkyní Čs.-rakouské a předsedkyní Slovensko-rakouské společnosti. Je jí 41 let. Prozradila také, že do diplomatické služby bude jmenována ještě třetí žena vedle ní a Klímové.

***

Podle údajů tiskového střediska Komunistické strany Československa vydávala tato strana ze svého rozpočtu v průměru 50 milionů korun ročně na pomoc partnerským stranám v zahraničí a národním osvobozovacím hnutím.

***

Více než 60 bývalých pracovníků Československé tiskové kanceláře se sešlo s rehabilitační komisí vedenou ústředním ředitelem ČTK ing. Petrem Uhlem. ČTK nabízí všem bývalým pracovníkům, kteří museli v minulých letech odejít z politických důvodů, nejen morální ale také pracovní rehabilitaci.

***

Členové a příznivci Klubu dr. Milady Horákové se obrátili otevřeným dopisem na federálního ministra spojů ing. R. Martínka, kterého žádají o přezkoumání a zvážení zamítavého postoje k vydání poštovní známky s portrétem M. Horákové ke dni 27. června t. r. u příležitosti 40. výročí její popravy. Ministerstvo uvedlo, že takovou známku zamýšlí vydat v příštím roce v sérii výročí významných osobností a letos doporučuje jen pamětní razítko. Klub M. Horákové naléhá na vydání známky ještě letos a připomíná, že prof. J. Herčík má návrh na známku připraven a je ochoten jej předložit.

***

Představitelé Charty 77 ing. T. Hradílek a R. Bereza podali v květnu 1988 trestní oznámení generální prokuraturě ČSSR na Vasilu Bilaka pro trestný čin velezrady. Stalo se tak v době, kdy bylo nepochybné, že ještě nemohlo nastat eventuální promlčení trestného činu směřujícího k vojenské okupaci Československa. Toto prvé trestní oznámení nebylo řádně vyřízeno a tak generální prokurátor ČSSR (Československé republiky) uložil generálnímu prokurátorovi CSR (České republiky) zahájit vyšetřování případu. Právním posouzením eventuální trestní odpovědnosti osob, které požádaly o vojenský zásah představitelů pěti států Varšavské smlouvy v roce 1968, se nadále zabývá generální prokuratura ČSSR ve spolupráci s teoretiky z oboru trestního práva. O výsledcích šetření bude čs. veřejnost informována.

***

Redakci Svobodného slova dochází neustále dotazy, jaké jsou konkrétní výsledky práce parlamentní komise pro dohled na vyšetřování událostí ze 17. listopadu 1989. Z poslední obsáhlé zprávy komise vysvítá, že celá řada bývalých spolupracovníků generálmajora Cardy, kteří na Národní třídě v Praze proti studentům zasahovali, nechce svědecky potvrdit přímé zasahování pražského vedoucího komunisty M. Štěpána do činnosti bezpečnostních složek. Klíčoví svědci 'ztratili paměť'. Obžaloba na M. Štěpána má být podána, bude-li ovšem dodatečně zdůvodněna, do konce března. Nezávislá vyšetřovací komise zdravotníků Občanského fóra dosud má v evidenci 470 zraněných.

***

Malá obec na Sázavě - Ledečko si pozvala na schůzi jednoho 'z mužů listopadových dnů', jak uvádí Svobodné slovo z 1. března, katolického kněze Václava Malého, který v debatě především upozornil, že politika je věcí veřejnou, odpovědností každého. Uvedl také, že i když se do Občanských fór derou lidé, kteří tam nemají co dělat, rozdíl je ten, že jim lze v tom dnes zabránit, když se lidé nebudou bát a ozvou se. Zdůraznil, že vážavost a lhostejnost je nadějí pro totalitní systém a že Občanské fórum může jen inspirovat a nelze tedy čekat na nějaké instrukce shora. Páter Malý naznačil konkrétní postupy: nejde-li rozbít mafie v závodě, nutno pohrozit stávkou; pište do novin, vytvářejte nenásilný ale účinný tlak - naučte se normálnímu občanskému chování. Na otázku, co říká vzniku tolika politických stran, dp. Malý odpovídá: "Pokládám to za zbytečné tříštění sil, politicky rozumnější by bylo mít tak 4 - 5 stran. Musíme vytvořit účinnou hráz vůči komunistům. Nezapomínejme, že chytřejší z nich už pochopili, nakolik jsou zdiskreditováni, a že potřebují jinou firmu. Na venkově jim k tomu slouží nová strana zemědělská, s jejíž pomocí chtějí obyvatelstvo učinit pasivní a izolovat je od města. Nezapomenejte, že komunisté jsou zkušení v tricích: teď volají po toleranci a demokracii, ale když jsou u moci, nedovolí nikomu ani dýchat! Proto slušní lidé nesmějí rezignovat ani v té poslední obci, nenechme totalitě ani to nejmenší místečko."

BOGOTA - Bolivice

V prezidentských primárkách vládnoucí bolivijské liberální strany získal více než 58 procent hlasů Cesar Gaviria, který byl spolupracovníkem předního prezidentského kandidáta senátora Luise Carlose Galana; Galan byl zavražděn v srpnu minulého roku překupníky s drogami. Prezidentské volby se budou konat 27. května a Gaviriovým rivalem bude kandidát konzervativní strany Rodrigo Lloreda.

LONDÝN - Anglie

Nejméně jedna čtvrtina zákonodárců konzervativní strany se podle výzkumu veřejného mínění domnívá, že ministerská předsedkyně Margaret Thatcherová by měla rezignovat na svůj úřad ještě před příštími volbami. Volby se mají konat v polovině roku 1992. Dotaz byl vznesen na 100 konzervativních členů parlamentu.

WASHINGTON - Spojené státy

Bushova vláda ohlásila, že je ochotna změnit načasování vrcholné schůzky obou velmocí - prezidenta Bushe s Michaiilem Gorbačovem. Tiskový tajemník Bílého domu Marlin Fitzwater řekl, že administrativa uvažuje o posunutí data schůzky o dva týdny kupředu. Šlo by tedy o týdny na začátku června, místo koncem června. Gorbačov totiž v

zásadě vyslovil souhlas být řečníkem na Brown univerzitě v Providence, R.I.. Někteří vládní činitelé si myslí, že by nezajel do Ameriky ještě jednou v tak krátké době, když na univerzitě má být 28. května.

***

Bývalý prezident Jimmy Carter odletěl 11. března na dvoutýdenní návštěvu Středního východu. Zastaví se v Egyptě, Sýrii, Jordánu, Izraeli a v okupovaném území West Bank. Má se setkat s hlavami států, s obchodními a civilními představiteli a s členy náboženských a akademických společností.

***

Americký činitel u Spojených národů Thomas Foglietta (D.-Pa.) ohlásil na tiskové konferenci, že američtí a sovětské vládní činitelé společně naléhají na vůdce odbojových hnutí v severní části Etiopie a na etiopskou marxistickou vládu, aby poskytli volný průchod dodávkám potravin pro obyvatelstvo, kterému hrozí hladomor. Usuzuje se, že až 5 miliónům lidí hrozí smrt hladem.

Jeden steh stačí

Dnes jeden steh

oproti dřívějším více stehům

Desnick Eye Center vám nabízí nejdokonalejší techniku při operaci očních zákalů (kataraktů)

Když se jedná o operaci kataraktů (šedý oční zákal), máte na vybranou.

Desnick Eye Center nyní nabízí techniku s jedním malým řezem, který vyžaduje pouze jeden steh místo dřívějších sedmi nebo osmi.

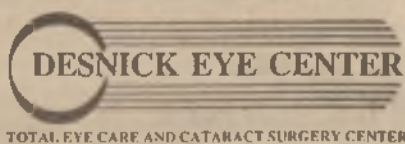
Jeden steh znamená, že budete tak dobře vidět, abyste mohli řídit auto hned 24 hodin po operaci. Znamená to, že můžete znovu cestovat, sledovat své záliby jako kuželky nebo íť téměř okamžitě. Normální činnost za pár dní - ne týdnů nebo měsíců - po operaci nejpokročilejší moderní technikou.

Operace kataraktu jedním stehem vám

nemusí dělat starost.

A Desnick Eye Center vede proto, že dělá tuto techniku každému přístupnou. Zvolejte nás a zajistíte si vstup na prohlídku očí nebo přijete-li si další informace, požádejte o naši videopásku 'Vysvětlení operace kataraktů s jedním stehem' ('Explaining One Stitch Cataract Surgery') zdarma. V DESNICKOVÉ OČNÍM STŘEDISKU STAČÍ JEDEN STEH.

Specifickou operační techniku určí oční lékař.

TOTAL EYE CARE AND CATARACT SURGERY CENTER

312-282-6840
800-228-0020

Transportace zdarma
Akceptujeme sazby Medicare

3101 N. Harlem Avenue
Chicago, IL

5241 S. Cicero Avenue
Chicago, IL

1225 S. Michigan Avenue
Chicago, IL

8246 Hohman Avenue
Munster, IN

ZADEJTE NÁS VIDEOPÁSEK
O OPERACI
S JEDNÝM STEHEM

zastupovali více než 18 politických stran a čtyři nezávislá odborová hnutí, tedy zhruba polovinu všech opozičních skupin. Všichni odpovídali se skepsí na otázku, zda se v Rumunsku od Ceausescova pádu opravdu hodně změnilo. Na otázku zda by se měl odložit termín všeobecných voleb, aby opozice dostala lepší příležitost, ze 12 vůdců 11 odpovědělo kladně. Opozice nemá přístup do sdělovacích prostředků, dozvěděl se dále americký ministr zahraničních věcí; opozice nemá skoro peníze na předvolební kampaň, nemá příležitost šířit své názory tiskem a mnozí její představitelé jsou v noci buzení telefonem a vyzývání, aby se zdrželi politiky, nebo že se jim něco přihodí.

Baker přivezl Rumunsku pomoc: přislíbil výhodnou půjčku do výše 80 milionů dolarů na potraviny. Nešlo o dar, což zároveň ukázalo, jak se vláda prezidenta Bushe snaží šetřit. Půjčka to má být ovšem výhodná, tak výhodná, že se o jejím splácení ani nehovoří. Ale všichni další eventuální pomoc svázal Baker s podmínkou, že v Rumunsku budou demokratické volby a že země už neopustí cestu demokracie.

Komentátoři velkých amerických listů New York Times a Los Angeles Times si však povšimli jiného, pro ně nepřilíš známého jevu: Baker byl přijat jak v Rumunsku, tak v Bulharsku a Československu především jako nositel naděje a ne jako bohatý politik, který přijel rozdávat dary. Československo například požaduje technickou a organizační pomoc a učitele angličtiny daleko víc než pouhé peníze. Prezident Havel si v rozhovoru s americkým ministrem zahraničních věcí trpce stěžoval na aparátčíky, kteří stále zalidňují ministerstva a jiné ústřední úřady a kterých je velmi obtížné se zbavit, přesto že se zjevně staví proti reformám. Havel nadhodil otázku, zda by Spojené státy nemohly poslat odborníky, kteří by jeho vládě pomohli koordinovat práci na ministerstvech.

V Praze došlo za Bakerovy návštěvy k pohnuté scéně, když jeho tlumočník, který před sedmnácti lety jako devatenáctiletý opustil Československo, nedokázal při setkání ministra s kardinálem Tomáškem ovládnout své dojetí a uprostřed překládané věty se rozplakal. Oba muži oněměli a každý se ho (anglicky a česky) pokoušel uklidnit s poukazem, že si vzájemně rozumí a že překladu ani není třeba. Kardinál Tomášek americkému ministrovi zahraničních věcí poděkoval za všechno, co Spojené státy udělaly pro Československo: v roce 1918 když vzniklo, v roce 1945, když Československo společně se Sovětským svazem osvobodily z německé nadvlády a v roce 1990, když obrozenému Československu nabídlly pomoc.

Washington přesně rozlišuje mezi zeměmi bývalého sovětského bloku. V Československu našel americký ministr zahraničních věcí půdu nejlépe připravenou pro demokratickou obnovu.

Jeden z Bakerových poradců řekl reportérovi deníku New York Times na závěr návštěvy: V Rumunsku jsme se setkali s lidmi, kteří nemají o demokracii ani ponětí. Při setkání s americkým ministrem zahraničních věcí vstal jeden dvacetiletý student a zeptal se: Zamýšlíme vydat dvě brožury - jednu o tom co je soukromé vlastnictví a druhou o tom, co to je demokracie. Myslíte, že je to dobrá myšlenka?

Jiný odborník na východní Evropu řekl: V nejbližší době ani v Rumunsku ani v Bulharsku nepokvete demokracie. Budou zde lidové autoritativní režimy. Liberální komunisté, kteří se nyní skrývají v různých nově vzniklých stranách asi dokáží ovládnout vládní aparát. Ale budou alespoň přinuceni začít se dělit o moc se skutečnou opozicí.

Čech inspiroval americký Kongres k novému pojmu demokracie

Robert J. Mrázek

Washington - Jako předseda a jediný člen československo-amerického 'caucusu' v Domě zástupců (House of Representatives) mohu pravdivě říci, že moje jméno mi nikdy nedalo žádných velkých politických výhod.

V prvé řadě je to proto, že moje 'etnická báze' sestává z pouze asi 100 voličů roztroušených mezi 520.000 členy mého volebního obvodu. To neznamená, že nejsem hrdý na své české dědictví. A nebyl jsem na ně nikdy více hrdý než když jsem stál mezi svými kolegy, divoce tleskaje Václavu Havlovi, když skončil svůj znamenitý proslov ke kongresu. Nikdy jsem neslyšel mocnější projev úcty k šlechtným myšlenkám na základě kterých náš národ vznikl, nežli ten, který on vyjádřil.

Když mluvil, slyšel jsem zároveň ozvěnu hlasu svého dědečka. Byl dekorovaným hrdinou prvního československého hnutí za neodvislost a první světové války. Zemřel, když mi bylo 14 let. Mám doma plno jeho fotografií jako mladého muže, stojícího se svým přítelem a mentorem Tomášem Masarykem, zakládajícím otcem československého státu. Má babička byla umělkyně a Masaryk byl univerzitním profesorem. Oba byli intelektuálové a byli na to hrdí. Můj dědeček mluvil o potřebě každého občana v demokracii rozumět daru, který demokracie představuje - o individuální svobodě - a zodpovědnosti každého občana tento dar zušlechtovat. Myslím, že Havlova velikost je částečně v tom, že dovede tyto náhledy vyjádřit způsobem, vybízejícím všechny z nás k hledání vyššího měřítka pro cíle, na které jako demokracie aspirujeme.

Během jeho řeči se zdálo, že si není vědom toho, jaký vliv na nás má. Pravděpodobně to nikým neotřese, když prozradím, že mnozí z nás v kongresu mají rozpětí pozornosti, které sotva překročí jednu nebo dvě minuty. To je příčinou toho, že jsem užasl, když jsem se podíval na hodiny a uvědomil si, že nás řečník fascinoval na déle než hodinu. Alespoň šestkrát během jeho řeči jsem slyšel rep. Dante Fascella, D-Fla., na sedadle vedle mého zamumlat slovo 'magnificent' (velkolepé, nádherné) v odezvu na tu kterou větu. I moji konzervativní přátelé řeč obdivovali. Jisté je, že ne mnozí z nás kdy slyšeli trpčeji výmluvné odsouzení strašlivé schopnosti totalitního státu zdeptat lidského ducha lidí jim podrobených. Na jednom místě ve své řeči Havel fakticky byl tak smělý, že řekl: "Vědomí předchází bytí, a ne naopak...". Bůh je můj svědek, že jsem skutečně viděl kolegy moudře přikyvovat v celém sále. Kongres musí být dnes plný 'pustých teoretiků', nebo možná nikdo z nás nechtěl vypadat hloupější než je.

Když jsem byl minulý měsíc v Praze, setkal jsem se s Havlem poprvé. Jako většina druhých nových vůdců, které jsem potkal, měl na sobě oblečení v hodnotě asi deseti dolarů a velice potřeboval ostříhat vlasy. Možná proto, že ho litoval, jeden z mých kolegů mu řekl: "Jsme tady proto, abychom vám nabídli pomoc. Americký Kongres je hotov nabídnout udělení finanční pomoci, aby usnadnil obtížnou dobu přechodu, která je před vámi."

Havel potřásl hlavou a řekl: "Ne. Nejlépe nám mohou pomoci naši vlastní lidé. Víme, co máme dělat, a máme schopnost a svobodu to udělat."

"Jak bychom tedy mohli pomoci?" ptali jsme se.

"Žádal bych vás o morální podporu", odpověděl.

"O", řekli jsme si, "jak je tento člověk rozdílný od druhých!"

Když jsem ho viděl po jeho proslovu, vypadal skvěle v tmavomodrém 'obleku kongresníků', ačkoliv efekt trochu pokazila

Pokračování na str. 5

Navštivte svobodné ČESKOSLOVENSKO 1990

Skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga či New Yorku za nejlevnější ceny.

Data odletů: 10. a 25. května, 7., 21., 25. a 28. června, 5. a 19. července, 2., 16. a 30. srpna, 7., 15. a 27. září.

Pobyt je na 16, 21 a nebo na 30 dní a může být prodloužen až na 90 dní.

Do Frankfurtu za snížené ceny:

Do 2. května jen 399.00 dol., okružní cesta

Od 15. do 31. května a od 1. října do 31. října 529.00 dol.

Od 1. června do 30. září 599.00 dol. plus daň.

Cesta musí být rezervována a zaplácena do 28. února 1990.

Do Vídně, okružní letenky:

od 1. do 31. března 529.00 dol., od 1. do 30. dubna 569.00 dol.

Pronajmutí aut ve Frankfurtu a ve Vídni za velmi výhodné ceny.

Zavolejte a nebo napište o podrobné informace!

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333

When you have questions
about investing...

see the
Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts.

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road Chicago, Illinois 60650
6001 West Ogden Avenue Chicago, Illinois 60650
Phone 656-2000

DE POSITORS
INSURED UP TO
\$100,000

Member
FDIC

Paul Greenberg

“Stále jsme ještě poplatní zhoubnému a veskrze pyšnému dojmu, že člověk je vrcholem stvoření a nikoliv jen jeho součástí, a že tudíž smí cokoli.” - Václav Havel

Utekla řada dní od doby, kdy Václav Havel jako nově zvolený prezident opět svobodného Československa pronesl projev před Kongresem, projev, který opětovně přímo jakoby nutil členy kongresu ke stálým ovacím. A stále ještě kouzlo nevyprchalo.

Co bylo příčinou, že slova přednesená návštěvníkem drobné postavy byla tak veliká? Z části proto, že je přednesl právě on. Američan citující Deklaraci nezávislosti by jen opakoval pravdy, které dnes považujeme více za dekoraci než za ujasnění určitých pravd. Ale ještě před několika měsíci byl náš vzácný host významným vězňem ve své vlastní zemi. Co by mohlo lépe ilustrovat tempo změny ve východní Evropě, která se nyní stává opět střední Evropou, než změna v postavení Václava Havla a rychlost, z jaké se až točí hlava a s jakou k tomu došlo.

V hlavním městě, v němž politikové užívají otřepaných pravd jako když mění své kravaty, tento nenápadný návštěvník může mluvit o svobodě a lidských právech a staré fráze zní jako nově vytvořené. Z části je to proto, že jsou nové opět v Československu, které se vynořuje z pod 40 let trvajícího komunistického útisku. Ale hlavně proto, že tento řečník jednal podle svých slov nebo, jako to řekl kongresu: “Když Tomáš Jefferson napsal, že vlády států odvozují svou spravedlivou moc ze souhlasu občanů, byl to prostý a důležitý akt lidského ducha. Smysl tomuto aktu ale dalo to, že jeho autor jej také zaručil svým životem; nebylo to jen slovo, byl to rovněž čin.” Co chce Václav Havel říci svými slovy, to také dokládá svými činy. Jsou to slova muže. A to je vždycky osvěžující, ne-li ohromující. Jeho názor na studenou válku byl také osvěžující. Neměl v sobě nic z těch morálních sobě si rovných prohlášeních poletujících v sofistických kruzích této země. Místo aby jako první vinil Ameriku, nebo třeba až na druhém místě, uvedl, že Sovětský svaz se vynořil po skončení druhé světové války” jako stát, který právem naháněl hrůzu, protože nikdo nevěděl, co kdy přeletí jeho vládcům přes nos a kdy a kterou zemi se rozhodne dobýt.”

V neposlední řadě to, co nás, kdož jsme očarováni Havlovými slovy, nutí k jejich čtení znovu a znovu, může být Havlův apel, který jde dál za ideologii a dokonce i za patriotismus. Havel postavil svoji výzvu na takovou výši, s jakou se zřídka kdy shledáme v americké politice - na výši duchovní. “Stále ještě neumíme postavit morálku nad politiku, vědu a ekonomiku”, varoval v projevu. “Stále ještě nejsme schopni pochopit, že jedinou skutečnou páteří všeho našeho konání, má-li být mravní - je odpovědnost. Odpovědnost k něčemu vyššímu než je má rodina, má země, můj podnik, můj prospěch.”

Těžko si lze představit nějakého amerického politika, který sleduje výzkum veřejného mínění a má talent pro to, aby pronášením starých pravd se nikoho nedotýkal, který by to takhle podal. Na svobodě jako v porobě Václav Havel nadále pronáší hluboce podvrtná slova ve světové společnosti, která zůstává stále ještě nesmírně pohanskou.

Václav Havel navštívil naši zemi, aby hovořil nejen o lidských právech, ale také o lidské odpovědnosti. Před členy kongresu prohlásil: “Podřídím-li své politické chování tomuto imperativu, který mi zprostředkovává mé svědomí, nemohu toho moc zkazit. Kdybych se naopak neřídil tímto hlasem, nepomohlo by mi v politice ani deset prezidentských škol, kde by učily dva tisíce nejlepších politologů světa.” To je staré ponaučení - vyjádřené slovy našeho návštěvníka, zaznělo nově. Václav Havel řekl, že přišel, aby se něčemu naučil. Poučil zatím nás.

(Los Angeles Times Syndicate 1990) - přel. Ved.

Čech inspiroval...

skutečnost, že mu nepořádně třely vlasy rovně na jednu stranu.

Chtěl jsem mu jen říci, jak pohnut jsem byl jeho řečí - chtěl jsem vyjádřit svůj obdiv pro sílu a účinnost jeho slov. Ale než jsem mohl něco vyslovit, řekl: “Vy jste jediný Čechoslovák v kongresu. Mluvíte česky?”

No, náhodou ano. Vlastně si pamatuji větu o šesti slovech. Přikývl jsem. “Řekněte něco”, navrhl zdvořile. Řekl jsem česky: “Podejte, prosím, chléb a máslo.” Podivně se na mne podíval. Než jsem mohl podat vysvětlení, odvedli ho spěšně k mluvčímu zástupců Tomovi Foleymu. Jsem si jist, že myslí, že Československo je v americkém kongresu dobře reprezentováno.

Washington Post, přel. M. M. J.

Když se spřáhnou zločinci, musí se spojit i lidé dobří; jinak padnou, jeden za druhým, jako marné oběti nesmyslného zápasu.

Edmund Burke

Litvinci se obrňují proti napětí a těžkostem při přípravách na odstranění sovětské administrace. Zaměstnanec vztýčuje vlajku nezávislé Litvy před budovou Nejvyššího sovětu

Paris-Berlin-Vienna triangle: locomotive of the world economy

1. BACK ON THE AGENDA : The ideas of economist Friedrich List, the leading continental European foe of Adam Smith and Karl Marx, whose notion of national economy was based on the “American System” of Gottfried Leibniz and Alexander Hamilton.
2. THE PARIS-BERLIN-VIENNA TRIANGLE OF ECONOMIC DEVELOPMENT: The plan for rapid physical economic growth, through investing in infrastructure, manufacturing, and agriculture, developed by American System economist and political prisoner, LYNDON H. LAROCHE, JR.
3. REPORT FROM EASTERN EUROPE: Eyewitness account of the revolution in Eastern Europe, by an American, recently returned from Leipzig, DDR.
4. VACLAV HAVEL: From prison to Philosopher-President.
5. BUSH AND THE MYTH OF THE U.S. ECONOMIC RECOVERY: The catastrophic physical economic breakdown, ongoing in the United States, and the Great Mudslide financial crisis of 1990.
6. DISCUSSION: The above themes will be covered in the course of several presentations, and will be followed by discussions and questions.

THE MEETING WILL BE HELD ON SUNDAY, MARCH 18TH, AT 3:00PM, AT THE MASARYK SCHOOL 5701 22ND PLACE CICERO, ILLINOIS FOR MORE INFORMATION CALL PAVEL MACURA (Czech speaking), OR ROB HART AT 312-907-4000

Místní odbočka
SPOLEČNOSTI PRO VĚDY
a UMĚNÍ

vás zve na kulturní večer v pátek
16. března v Mid-America
Federal, 5900 West Cermak
Road, Cicero.

V 7,30 hod. večer bude zají-
mavá přednáška ing. V. Nováka
na téma

'Indiánské kultury Inků, Májů
a Aztéků ve Střední a Jižní
Americe.

V. HOLEČEK
předseda

A. JANDÁČEK
tajemník

Reč rukou

B. -rfe/m. -

Slovenčina má mnoho přísloví a porekadiel o tom, ako poznať človeka. "Poznáš vtáka po perí a človeka po reči", "Povedz, čo čítaš, poviem ti, kto si" a tak ďalej. Niektoré ľudové piesne hovoria o ťažkej práci: "Keby moje rúčky nerúbali vršky, vedeli by karty hrať..." a o to nám ide, poznať človeka podľ a rúk. Ruky povedia viac, ako čokol'vek ostatné. Rukám nemožno roky utajiť, ruky priznávajú, čo všetko robili, kol'kých ťažkých nákupov a vecí preniesli, kol'ko sa naprali a čo všetko urobili. Ani dnešná moderná doba ešte neprišla na spôsob, ako omladiť ruky. Všetko ostatné sa už vie upraviť, vylepšiť, našminkovať. Ale ruky hovoria pravdu.

Aj forma rúk hovorí veľmi výraznou rečou, len ju treba vedieť čítať. Ak pridete do domácnosti, kde sa všetko ligoce čistotou, ani strapce na koberci si netrúfajú vybočiť z radu a ležia v pozore s ostatnými, kde všetko má svoje miesto, kde všetko funguje ako podľ a hodiniek, má domáca pani iste hranaté ruky. V manželstve sú títo ľudia spol'ahliví, nepoznajú síce burácajúce vášne, ale vždy vedia všetko správne zaradiť i zariadiť. A ich najväčšou prednosťou je, že sa na nich možno absolútne spol'ahnúť.

Celkom iný typ ľudí sú tí s lopatovitými rukami - ktorých konce prstov sú na konci rozšírené. K neporiadku sa stavajú veľkoryso, sú plní vtípu, šarmu a impulzivnosti. Pre nich je dôležitejšie, aby bol partner nežný, ale vernosť nepíšu veľkými písmenami. Sú zalúbení do lásky a radi využívajú možnosť flirtu.

Ruka, ktorá je v zápätí a na konci prstov podstatne užšia ako cez dl'ah, prezrádza romantikov v láske. Ľudia s takýmito rukami sa zalubujú na prvý pohľad, city - nie rozum -vládnu nimi. Ale majú aj svoje tienisté stránky: ráno - jasní ako slnečný deň, na poľudnie nešťastní, namrzení, hádajú. Slovom náladoví. Ale sú

Pokračování na str. 12

JAROSLAV HORÁČEK:

TAM ZA MOŘEM

ROMÁN

»Jak by ne? Nemám slov, abych vám poděkoval...«
Choť a dvě malé děti soudcovy přijaly hosta velice vlídně. Ačkoli pohovor s nimi nebyl pro Ozimce snadný, tlumočnictví Kuzmányovo i soudcovo vykonalo dobré dílo i zde. Ozimec v rodinném kruhu Flipově pookřál, zotavil se tělesně i duševně a nabyl nové víry v příští časy. Děti oblíbily si ho tak, že při rozchodu musil jim dáti hubičku a připověd, že přijde zas...

Byl by rád pozval soudce k sobě do New Tormintoulu, ale netroufal si... Flipo navrhl to sám. Přijede se ženou i dětmi, jež aspoň zase jednou uvidí venkov...

— »A v očích veřejnosti bude to dovršení satisfakce pro vás, když k vám já, vyšetřující soudce, jemuž byl váš případ svěřen, přijedu kamarádsky návštěvou... Spojíme tak příjemné s užitečným... Vezmu s sebou případně kolegu, jenž má na starosti otázky pozůstalostního řízení... Zabavené peníze, deník Aranky Vargové a jiné věci jste dostal v pořádku při odchodu z věznic, že ano?«

— »Bylo mi všecko vráceno do nejmenšího vlásku.«
Soud opatřil automobil, jímž Ozimec, Kuzmány, pes a indický drozd v kleci nastoupili cestu k New Tormintoulu...

»Pane profesore, zajdete se mnou také na hřbitov?... V oddělení VI. pod číslem 703 je poslední lože Arančino... Musím pořídit náhrobek. Poradíte?«

— »Poradím... teď i kdykoli jindy, když mě budete potřebovat.«

XV.

Doznání míšenky Vasky vzbudilo překvapení, neboť, jsou-li údaje správné, octnou se v rukou policejních úřadů zločinci velkého sluhu s obávaným Barrisonem v čele. Celá Kanada má zájem na jejich dopadení. Časopisy důtklivě byly požádány, aby nereferovaly o montrealském zatčení, pokud nebude v New Meifodu zakročeno. Jakmile se to stane, bude nutno uveřejnit podoběnku Jacka Circlevilla, jenž nebyl dosud dopaden. Snad se skrývá v Montrealu, snad prchl. Není vyloučeno, že jeho cílem bude Dentzova farma jako spolehlivé útočiště.

Vasčin popis doupěte je takový, že lze si představit nebezpečí, jímž budou policisté vydáni. Vniknou-li dolů do oněch pokojků, mohou tam být postřeleni jako kočky a zločinci za nastalého zmatku prchnou. Farma musí býti obležena, o tom není sporu, ale jak zločince vyvábí z úkrytu, aby srážka s nimi mohla se odehrát na volné prostoře a nikoli v uzavřených místnostech?! Policejní kapitán Pahang, dobrý známý Dentzův a spolu nejohratnější i nejodvážnější chlapík detektivní skupiny, musí nejprve zcela nenápadně navštívit farmáře a obhlédnout terén.

Soustředěný útok může být úspěšně proveden jenom za rozbřesku dne... Proč se kriminální komisař montrealský nezeptal Vasky, má-li Dentz s doupětem nějaké zvonkové spojení, jímž by kamarády v čas nebezpečí varoval?! Na zjištění této okolnosti novým dotazem u Vasky není pokdy — intervence na místě musí být uskutečněna ještě během této noci.

Vyjede se policejním tankem s celou výzbrojí a výstrojí. K mužstvu tři stanic přízvání ještě tři členové čtvrté stanice. Velení převezme Pahang, jenž svým malým automobilem dojde v podvečer do Meifodu, kde pak v noci kolem druhé hodiny setká se na ujednaném stanovišti v jedlovém lesíku s posádkou tanku. Během další porady shledáno účelným, aby podle vládního příkazu pro takovéto případy spolupůsobilo vojsko, aniž by předem tušilo, oč půjde. Jen komandant garnisony a určení důstojníci smíšených útvarů budtež zpraveni, jaký úkol je čeká...

Když plukovník ukázal pro věc živé pochopení v zájmu kraje i celé země a jejich obyvatelů, vypracován program vojenského nočního »cvičení«. Vyrukuje setnina pěchoty, četa strojních puškarů a oddíl zákopníků. Použije se nákladních armádních aut, aby se cesta zkrátila na několik málo hodin jízdy.

Nejzávažnější bude, držet Dentze v šachu. Na tuto úlohu je kapitán Pahang svými osobními vlastnostmi a schopnostmi skvěle připraven.

Pahangovo vlastní auto bylo už v New Meifodu několikrát, nevzbudilo tedy žádného zvláštního podivu ani cestou, ani u cíle. Kapitán zajížděl k Dentzovi při každé vhodné příležitosti, neboť po námáhách dlouhé služby načerpal tam vždy osvěžení lovem a veselou besedou s hostitelem. Nikdy, nikdy by v něm byl nehledal tajného zločince. Žádný chudás nebyl Dentzem oslyšán, je-

ho zaměstnanci modlili se za něho i jeho dobrotu, a farmářova rozšafnost a světažalost šla krajem tak, že byl přibírán k vážným poradám v různých záležitostech. Jeho minulost byla dost záhadná, ale kdo by se po ní ptal, když jeho přítomnost svítila jen čistotou a jasem?

Pahang byl uvítán jako jindy — s tím rozdílem, že nikdo nebyl k obsluze u stolu. Všichni zaměstnanci pracovali na polích při mlácení obilí a Dentz se tam právě také chystal. Jakmile zahlédl známé auto, odhodil svrchní kabát, navlékl bílou zástěru a vedl hosty — Pahanga a šoféra — do sklípku, kde po skleničce likéru a domácím uzeném tolik chutná některé ovocné víno.

Kapitán pil tentokrát velmi mírně a poukazoval na to, že zítra musí být čilý jako srn. Přijel prý proto, že potřebuje Dentzovy porady a pomoci.

Když spolu osaměli nahoře v pokojíku, zatím co šofér se procházel po hospodářství a pozorně, ale nenápadně obhlížel mřížkové okolí čerpací stanice, Pahang začal hovořiti dle svého promyšleného plánu:

»— Byl mi dán zvláštní úkol: mám vypátrat, z jakých důvodů Prokop Ozimec v New Tormintoulu zavraždil Aranku Vargovou. Soud není si jist, jde-li o vraždu loupežnou nebo ze žárlivosti, msty, po případě z vlnosti. Policie hájí názor, že Ozimec zavraždil Vargovou výlučně z té příčiny, aby se zmocnil jejího majetku pro sebe a svou rodinu.

Jde nám o zjištění některých odborných detailů, jak asi vyhlíží tamní letošní úroda, stačí-li výtěžek z ní na uhrazení splátky a jaká je asi celková finanční situace newtormintoulského hospodaření. Rádi bychom své tvrzení o loupežné vraždě Ozimcově opřeli o některá fakta, která jsou pro nás zatím v povětrí. Potřebujeme slyšet názor znalce, jeho odhad a širší dobrozdání.

Jsi nejnemenitější hospodářský praktik kraje a můj přítel, doufám proto, že mě neodmítneš a zařídíš si všecko tak, abys mohl se mnou kolem 2. hodiny noční odjet autem do New Tormintoulu. Budeme tam za necelé dvě hodiny. O čtvrté hodině ranní bude nás na místě čekat státní návladní a vyšetřující soudce. Navrhl jsem tě za znalce a návrh byl s nadšením přijat. Tvé jméno požívá velmi dobrého zvuku v celé Albertě a mně samému to v popularnosti prospívá, že jsem tvým osobním přítelem.«

Na Dentzově líci projevovalo se slabě, ale přesto výrazně jisté znepokojení.

»— Neslyším rád o vraždách, natož abych se chodil zblízka dívat na jejich dějiště. Tobě ovšem bych pokud možno chtěl vyhovět, ale — za prvé — nehodí se mi datum, neboť ve žních se těžko odjíždí z domova, a — za druhé — máte tam přece Schneidra, který to celé hospodářství zná až do posledního kolíku.«

»Schneider je Ozimcův důvěrník a kříží nám všechny plány. Jeho úsudek mohl by naše stanovisko spíše poškodit než mu prospět.«

»Jakživ jsem neslyšel, že by se takhle zjišťovaly příčiny loupežné vraždy. Co má s tím dělat hospodářský znalec, i když nakrásně podá spolehlivé cifry? To přece musíte vytáhnout z vraha samého, proč to udělal.«

»Snad jsem se dopustil hlouposti,« odpovídal Pahang. »navrhl-li jsem tento postup, ale teď nemohu couvnout, když jsem tam už komisi pozval. Či mám říci, že jsi nechtěl jet? Co by si pomysleli? Snad by ještě řekli, že i ty držíš Ozimcovi palec...«

Dentz poznal, že by odpírání v této věci mohlo na něho vrhnout podivné světlo. Snažil se nabýt svého obvyklého klidu a pravil s předstíraným humorem:

»Nu, mám-li svým šalomounstvím zachránit reputaci slavné policie a tvoji zvlášť, jsem ochoten jeti třeba na Kamčatku. Ale cestuji raději ve dne, noc se mi k tomu nelíbí. Jedme hned a budeme tam přenocovat.«

Dokončení příští čtvrtěk

**Český národní hřbitov
v Chicagu**

Již přes 100 let dohře slouží potřebám československé krajské veřejnosti v Chicagu a okolí. Pohřívání do země, zehem a do krypt MASARYKOVA MAUZOLEA s křídly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika. Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442. 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL 60630

Poslouchajte náš rádlový program každou neděľ v 9 hodin ráno na WCEV 1450

Návrat do rodiny člověka

Mí přátelé mi poradili, abych vystoupil v češtině. Nevím proč. Snad chtěli, abyste si vyslechli sladká slova mého mateřského jazyka.

Když mne 27. října loňského roku naposledy zatýkali, nevěděl jsem, jestli to je na dva dny nebo na dva roky. Když mi přesně měsíc poté řekl rockový hudebník Michael Kocáb, že budu asi navržen do funkce prezidenta, myslel jsem, že to je jeden z jeho obvyklých žetrů. Když mne 10. prosince 1989 můj přítel herec Jiří Bartoška navrhl na velkém mítinku v Praze jménem Občanského fóra do úřadu prezidenta republiky, považoval jsem za vyloučené, že mne náš parlament, zděděný po předchozím režimu, může do toho úřadu zvolit. Když jsem byl o devatenáct dní později jednomyslně zvolen prezidentem své země, netušil jsem, že za necelé dva měsíce budu mluvit před tímto slavným a mocným parlamentem, že má slova budou přímo sledovat miliony lidí, kteří o mně nikdy neslyšeli a že stovky politiků a politologů budou odborně zkoumat každé slovo, které řeknu.

Když mne 27. října zatýkali, žil jsem v zemi, kde vládla nejkonzervativnější komunistická vláda v Evropě a celá společnost dřímala pod příkrovem totalitního systému. Dnes, po necelých čtyřech měsících, k vám promlouvám jako představitel země, která se vydala na cestu k demokracii, v níž je plná svoboda slova, která se připravuje na svobodné volby, chce budovat prosperující tržní ekonomiku a dělat svou vlastní zahraniční politiku.

Je to všechno zvláštní.

Ale já tu nejsem proto, abych mluvil o sobě a o svých pocitech, anebo pouze o své zemi. To, co jsem tu řekl, jsem řekl proto, abych na případu drobném, ale zato mně dobře známém, ilustroval cosi obecného a důležitého.

Totíž, že žijeme ve velmi zvláštní době. V době, kdy se tvář lidského světa najednou mění takovou rychlostí, na kterou jsou krátké všechny dosud známé politologické tachometry.

My, dramatici, kteří musíme umět vtěsnat do dvouhodinové hry celý lidský život nebo i celou historickou éru, tak této rychlosti rozumíme. A činí-li to potíže nám, jak by to nemělo činit ještě větší potíže politologům, kteří zkoumají po celý život převážně jen oblasti pravděpodobného a musí mít s nepravděpodobným ještě menší zkušenosti než my dramatici.

Pokusím se vyložit, proč si myslím, že rychlost změn v mé zemi, ve střední a východní Evropě a samozřejmě v samém Sovětském svazu se tak významně zapisuje do tváře soudobého světa jako celku a proč se dotýká osudu všech, tedy i vás, Američanů. Rád bych se nad tím zamyslel - nejdřív z hlediska politického a pak z hlediska takřkajíc filozofického.

Dvakrát ve dvacátém století hrozila světu katastrofa, dvakrát byla jejím rodištěm Evropa a dvakrát jste museli spolu s jinými i vy, Američané, zachraňovat Evropu, celý svět i sebe samé. Při prvním zachraňování jste hodně pomohli i nám, Čechům a Slovákům.

Díky velké podpoře vašeho prezidenta Wilsona mohl náš první prezident T. G. Masaryk založit náš novodobý stát. Založil jej, jak víte, na principech, na kterých byly založeny Spojené státy americké, jak o tom svědčí jeho rukopis, uložený v knihovně Kongresu.

Mezitím Amerika velice vyspěla. Stala se nejmočnějším státem světa a pochopila i odpovědnost, která z toho vyplývá. Důkazem jsou statisíce vašich mladých občanů, kteří padli za osvobození Evropy, i hroby amerických letců a vojáků na československé půdě.

Stala se však i jiná věc: objevil se Sovětský svaz, začal mohutnět a nesmírné oběti svého lidu trpícího pod totalitní vládou proměnili v sílu, která z něj udělala po druhé světové válce druhý nejmočnější stát světa. Stát, který právem naháněl hrůzu, protože nikdo nevěděl, co kdy přeletí jeho vládcům přes nos a kdy a kterou zemí se rozhodnou dobýt a uvrhnout do takzvané sféry svého vlivu. To všechno nás naučilo vidět bipolárně: jako dvě ohromné síly, z nichž jedna brání svobodu a druhá nahání hrůzu. Evropa se stala hlavní třetí plochou těchto dvou sil a tudíž i jedinou obrovskou zbrojnicí rozdělenou napůl. Přičemž jedna půlka této zbrojnice plynule přecházela do oné hrůzoplnejší mocnosti, zatímco druhá - ta svobodná - sousedila s oceánem a nechtěla-li být do něj zahrnuta, musela si spolu s vámi vybudovat komplikovaný bezpečnostní systém, kterému zřejmě vděčíme za to, že ještě existujeme.

Takže jste možná přispěli k záchraně nás Evropanů, světa a tím i sebe samých potřetí: pomohli jste nám dožít se těchto dnů - a to dokonce bez horké války - jen s válkou studenou.

A teď tedy se děje to, co se děje: totalitní systém v Sovětském svazu a ve většině jeho satelitů se rozkládá a naše národy hledají cestu k demokracii a nezávislosti. Prvním dějstvím tohoto pozoruhodného dramatu bylo, že pan Gorbačov a jeho spolupracovníci, konfrontováni se smutnou realitou své země, začali svou 'perestrojku'. Ani oni tehdy zřejmě netušili, co všechno se tím dá do pohybu a jak rychlý ten

pohyb bude. O gigantickém množství rostoucích problémů, dřímajících pod naslédle nehybnou maskou socialismu, jsme věděli samozřejmě dost, ale že stačí tak málo, aby se tyto problémy v celé své šíři vyjevily a tužby národů v celé své síle ozvaly, to jsme asi nevěděli nikdo. Masky spadla tak rychle, že doslova nemáme ani čas se tomu v návalu práce divit.

Co to všechno pro svět perspektivně znamená? Zřejmě několik věcí: jelikož jde, jak jsem pevně přesvědčen, o proces historicky nezvratný, začne Evropa především znovu hledat svou vlastní identitu a nebude už nucena být onou napůl rozdělenou zbrojnicí. Možná to vytváří naději, že dříve nebo později nebudou už vaši chlapci muset střežit a případně zachraňovat svobodu v Evropě, protože si ji Evropa konečně bude schopna pohlídat sama. Ale to není pořád ještě to hlavní: hlavní se mi zdá být, že tyto převratné změny nám umožní konečně se vymanit z poněkud už přežitě kazajky bipolárního vidění světa a vstoupit konečně do éry multipolarity. Totíž do éry, v níž budou všichni - velcí i malí - bývalí otroci i bývalí páni - tvořit to, co váš velký prezident Abraham Lincoln nazval 'The Family of Man'. Umíte si představit, jakou úlevu by to přineslo té části světa, která se - ačkoli největší - z jakýchsi důvodů nazývá Třetí?

Myslím, že se nehodí, abych na tomto místě jen všeobecně teoretizoval. Budu tedy konkrétnější:

Jak jistě víte, většina důležitých vojenských i jiných evropských konflagrací po staletí tradičně začínala i končila přímo na území dnešního Československa, anebo s tímto prostorem nějak souvisela. Posledním příkladem nám budiž druhá světová válka. Je to pochopitelné: at' se nám to líbí nebo ne, - ležíme v samém středu Evropy, díky čemuž nemáme výhled na moře ani skutečné námořnictvo. Proč to ale říkám: politická stabilita v naší zemi je tradičně důležitá pro celou Evropu. Je tomu tak i dnes. Vláda národního porozumění, současné Federální shromáždění, další státní orgány i já osobně ručíme za tuto stabilitu do svobodných voleb, které plánujeme na červen.

Rozumíme všem nesmírně komplikovaným důvodům, především vnitropolitickým, pro které Sovětský svaz nemůže svá vojska stáhnout od nás tak rychle, jak k nám tato vojska v roce 1968 přišla. Chápeme, že arzenály, které se tu dvacet let budovaly, nelze odnést za noc. Přesto bychom rádi v našich bilaterálních jednáních se Sovětským svazem dosáhli toho, aby v zájmu politické stability u nás bylo od voleb co nejvíce sovětských jednotek odsunuto. Čím úspěšnější budou tato jednání, tím lépe budou naši nástupci, vzeší ze svobodných voleb zaručovat politickou stabilitu v naší zemi i po volbách.

Často slyším otázku, jak nám Spojené státy mohou dnes pomoci. Má odpověď je paradoxní, jako ostatně celý můj život: nejvíc nám pomůžete, když pomůžete Sovětskému svazu na jeho sice nezvratné, ale přesto nesmírně komplikované cestě k demokracii. Je to cesta daleko komplikovanější, než jakou mohou jít jeho bývalí evropští satelité. Víte asi sami nejlépe, jak rychle podpořit nenásilný vývoj tohoto obrovského mnohonárodnostního tělesa k demokracii a ke svébytnosti všech jeho národů. Nepřísluší mi proto vám radit. Mohu jen říct, že čím dřív, rychleji a pokojněji se Sovětský svaz začne ubírat po cestě skutečně politické plurality, respektu k právům národů na svébytnost, tím lépe bude nejen pro Čechy a Slováky, ale pro celý svět. A tím dřív i vy budete schopni zmenšovat břemeno vojenského rozpočtu, který musí americký lid nést. Metaforicky řečeno: milióny, které teď dáte na Východ, se vám brzy vrátí v podobě ušetřených miliard.

Není pravda, že český spisovatel Václav Havel chce zítra zrušit Varšavský pakt a pozitivně dokonce NATO, jak o něm píše někteří snaživí novináři. Václav Havel si pouze myslí to, co tu už řekl: že američtí vojáci by neměli být dalších sto let odtrženi od svých maminek jen proto, že Evropa není schopna být garantem světového míru, kterým by měla být, aby aspoň trochu napravila to, že dala světu dvě světové války. Evropa se musí vzpamatovat dříve nebo později do své vlastní existence a sama rozhodnout, kolik a čich vojáků potřebuje k tomu, aby její vlastní bezpečnost a všechny širší vazby této její bezpečnosti vysílaly paprsky míru do celého světa. Václav Havel nerozhoduje o tom, o čem mu rozhodovat nepřísluší. Přimlouvá se pouze za skutečný mír a za rychlou cestu k němu.

Československo se domnívá, že by se měl brzo konat plánovaný summit států účastníků se helsinského procesu a že by mimo to, co má v plánu udělat, měl udělat i cosi víc: rozhodnout, že takzvané Helsinky 2, plánované zatím na rok 1992, nejen mohou být dřív, ale především, že by měly být čímsi daleko významnějším, než čím se dosud zdálo, že budou. Podle našeho názoru by se měly stát jakýmsi ekvivalentem dosud nekonané mírové konference v Evropě, který by konečně udělal tečku za druhou světovou válkou i všemi jejími

Statistiky

Jára Kohout

Soudruzi zanechali po sobě zajímavé statistiky za rok 1988. Jsou z důvěrného oběžníku, který strana poslala všem redakcím, rozhlasovým stanicím a televizi.

Životní úroveň dělnictva u nás stoupá každý den o 19 procent. Ve školách byla nařízena povinná četba knihy Přemysla Tvaroha 'Rudá záře v pivováře'. Je to smutné, že ji četlo jen 5 procent studentů. V nemocnici na Bulovce byla dva dny vypnutá elektřina, protože soudruzi z Mostu nedodali koks. Správa ústavu zakázala pacientům, kteří jsou závislí na oxygenu dva dny dýchat. 97 procent to vydrželo. Je to tím, že máme stále dobré heslo: "Nikdo nesmí ani pípnout ani dýchnout!"

Pošta v roce 1989 nedoručila 807.000 doporučených dopisů ze západních zemí, protože naši cenzoři z Vietnamu neumí česky.

Kdyby bylo vidět, že právě zavřený Václav Havel chce udělat revoluci, bude mařena s malým 'm'. Bud' se něco vyvine, nebo se to zavine. Bude to jiné nebo nejiné. Jakýkoliv převrat zlomíme silou, jako to udělali rudí Číňani. Do všech družstev at' se dají silácké nápisy 'Volové všech družstev spojte se!'. Strana udělala další krok, že vycvičila rudé barety. Nechce dělat kroků více. Ani krůček za hranice. Jestli někdo z redaktorů ví, kde v Americe žije Jára Kohout, at' si to nechá pro sebe. On je to starý otrava.

Zaměstnanci výzkumného ústavu, kterých je 381 vypočetli, že kdo je 75 let starý stráví 37 roků spící, 19 roků jí, 11 roků je ve vězení, 20 let je v práci a 7 roků na záchodě. Dále zjistili, že kdo si čistí zuby zubní pastou s čokoládovou příchutí má zkaženější zuby než ten, kdo si je čistí pastou s vanilkovou příchutí.

Sovětská sociace pro vědecký pokrok zjistila, že ve vězeních a koncentracích je 22 procent plešatých inteligentů, stejně jako v blázincích.

Pěvecký sbor 'Sovětskojo kolojo' měl koncert v přírodním divadle v Krči. Návštěva 4.200 komárů.

75 procent žen na celém světě jsou tajemné, když se mluví o jejich stáří. 25 procent žen o stáří jednoduše lže.

Jak je to se spaním? 25 procent mužů usnou hned, 25 procent, když nemohou usnout jdou do ledničky a 50 procent se obléknou a jdou domů.

Člověk se skládá z 90 procent vody. Udivuje mě, co ženský dovedou dělat s těma deseti procentama, co není voda.

ANC a ostatní omilostněné partie neslíbily zhola nic. Dostává se jim naopak volných rukou organizovat všelijaké pochody, mobilizovat masy k nepokojům, zastrašovat pokojné občany. Riziko je tu velké - to připustili i někteří ministři.

A pak přišla památná neděle - 11. února 1990. Ve čtvrt na pět odpoledne místního času otevřely se vrata vězení Victor Verster, poblíže Kapského Města, místa posledního fešáckého kriminálu, a jimi vyšel nejslavnější politický vězeň všech dob, štíhlý bělovlasý Nelson Mandela, dnes 71 let starý. Konečně volný! Provázen svoji politicky věrnou chotí Winnie, kráčí tento milenecký pár volným krokem sem a tam, držíce se za ruce, volně pak v pěsti zaťaté, v jakémsi defilé před nedočkavým davem televizních kamer a reportérů ze všech koutů světa. Přítomno je i několik set černých, kteří přišli z velké dálky uvítat a spatřit první kroky Nelsona Mandely na svobodě. Po chvilce usedají manželé Mandelovi do připraveného auta a odjíždějí směrem ke Kapskému Městu, kde se mezitím chystá hlavní uvítací ceremonie, na níž má pan Mandela pronést svůj první veřejný projev po déle jak 25ti letech...

Došlo k prodlení, protože šofér kočující prominentní vozidlo asi neznal pořádně Kapské Město a přijel ke slavnostní tribuně z opačné strany. Nu což, nobody is perfect, že! Konečně vstupuje Mandela na tribunu, televizní a rozhlasoví reportéři se zalykají štěstím, děšť fotoblesků bombarduje konstantně starcovu tvář. Snad proto se zdá čtený projev Mandely poněkud trhavý, jakoby nepřipravený, jakoby na poslední chvíli podstrčený...

To nebyl hlas zlomeného muže, ale naopak: ač poněkud zkraje rozpačitý, byl to hlas silný a nikterak povzbudivý pro miliony bílých diváků. Namísto očekávané výzvy k smířlivosti tu byl slib pokračujícího ozbrojeného boje proti utlačovatelům, namísto k odbourání izolace a sankcí, vyzval Mandela svět k jejich utužení. Také nám pověděl v jak špatném stavu máme ekonomii, jak stoupá nezaměstnanost a jak špatně se černochům vede. Pak přidal něco ve svém kmenovém jazyce, včetně Amandla! a Matla! na závěr.

Projev skončil, desetitisícové davy jásajících domorodců se dalo do tance a juchachání - toy-toy tady tomu říkají. To se skáče a hopsá, ať už v běhu, pochodu či pouze na místě. To poslední velice připomíná silné nutkání na malou stranou před obsazeným klozetem... Ale nešť, zvyky jsou zvyky, ať si každý tančí jak chce. Je však trochu zvláštní vidět v řadách hopsajících i bílé postavy, kterým by tango nebo valčík slušel daleko lépe...

Že došlo během Mandelova prvního svobodného projevu k vydrancování obchodu s lihovinami, že se část davu na útraty nebohého majitele nadrátovala, že se i střílelo,

Ukončení loňského školního roku se neobešlo bez patálií. Skoro 60 % černých maturantů prasklo u závěrečných zkoušek a samozřejmě, že to svedli na diskriminaci a utlačování. To je teď velice v módě. Prostřednictvím různých organizací a podpůrných spolků požadovali černí propadlíci na vládu, aby byli reklasifikováni, což tato samozřejmě odmítla. Následný hněv se obrátil proti učitelstvu, vesměs nebílému, odnesl to též nebohý nábytek a jen v ojedinělých případech lehla popelem i celá škola, což je ovšem oproti letům minulým značný pokrok. Díky povoleným protestním maršům a demonstracím vybíjí se naši zneuznaní géniové v různých akcích odsuzující celý stávající školský systém v zemi. Perfektní systém to není, uznávám, leč nízké procento odmaturovaných žáků nezavinil. Závada bude pravděpodobně kdesi v šedé kůře mozkových zákrutů studentů, kteří namísto pilného studia mysleli jen na samé blbiny. Jenže tohle moc nahlas neříkejte, mohli by vás nařknout z rasismu...

Raděj mi laskavě povězte, jak zaručit klidný vývoj a prosperitu v tak zakomplexované zemi, která aby zajistila životní úroveň nynější i budoucí generaci musí zvyšovat produkci, vytvářet nové a nové pracovní příležitosti, vyvážet a prodávat své výrobky za účelem získání fondů na nové investice atd. Ač se to veřejně moc nepublikuje, produkce se poslední dobou nezvyšuje, nových pracovních možností je stále méně a méně, vyvážet a prodávat lze jen s obtížemi, čímž se investiční fondy nedají vytvářet a nové ze zahraničí skrze sankční opatření získat nelze. Jak z bludného kruhu?

Náš pan president se rozhodl vsadit osud dalšího vývinu Jižní Afriky na problematickou kartu - černého žolíka NELSONA MANDELU.

Měsíc únor se zapsal ho historie národů Československa už jednou velice černým písmem. To bylo v roce 1948, kdy demokratické síly kapitulovaly před tlakem komunistické sebranky. Ať se nám jihoafrickým Čechoslovákům nikdo moc nediví, že ten letošní únor v Africe nám leccos něco z toho již jednou prožitého nepřipomíná.

V pátek 2. února oznámil F.W. de Klerk jihoafrické veřejnosti i celému světu, že s okamžitou platností povoluje činnost dříve zakázaným organizacím African National Congress /ANC/, Pan Africanist Congress /PAC/, jakož i Komunistické straně Jižní Afriky /SACP/ na území Jihoafrické re-

O 'tekutém chlebě'...

publiky. Současně oznámil, že bude vbrzku propuštěn vůdce ANC - Nelson Mandela - a to bez jakýchkoli předchozích podmínek.

Ještě žádný předchozí státník nezměnil jedním svým projevem tak dramaticky Jižní Afriku, jako právě F.W.de Klerk. Uvolnil cestu dříve zakázaným politickým organizacím, kteří byli a stále jsou úhlavními nepřáteli státu, aniž na nich požadoval náznak závazku o odmítnutí násilí jako politické zbraně, propustil politické vězně s výjimkou těch, kteří se dopustili kriminálních přestupků, uvolnil cenzuru krom veřejného publikování videomateriálů z příp. nepokojů, pozastavil vykonávání trestu smrti až do konečného rozhodnutí parlamentu, politický exil se může vrátit do země a dříve zakázaní jedinci mohou být v tisku citováni naprosto volně.

"...kroky, které vláda učinila prokazují její dobrou snahu k vytvoření nové a spravedlivé společnosti, v níž každý občan se bude těšit stejným právům a dostane se mu stejných příležitostí ve všech sférách lidského snažení - konstitučního, sociálního i ekonomického. Tabule je připravena pro všechny rozumné vůdce, aby zasedli a začli hovořit o novém uspořádání Jižní Afriky a dialogem a diskuzí dosáhli konečného porozumění. Agenda je otevřená a konečný cíl našeho úsilí by měl být přijatelný všem soudným Jihoafričanům."

Presidentova řeč měla okamžitou odezvu. Nastalo jakési generální hurá, krom bělochů na pravém křídle, kteří s trpkou příchutí považují F.W.de Klerka za zrádce a kapitulanta. Konzervativní strana se ústy svého vůdce Dr. Treurnichta nechala už druhý den slyšet, že by bylo záhodno neprodleně to se musí přirozeně omluvit. Nadšení a nálada je vysoká, též radost, a ta jak známo v takových případech nezná mezí. Skupina černých taxikářů si za podpory pasažérů zajela zdarma natankovat k pumpě s oddůvodněním, že je tam poslal Mandela. Skupina výrostků vybírá se stejným oddůvodněním, podpořené navíc nabroušenými nožíky, peníze na Mandelu od nic netušících majitelů černých domků a obchodů. Korunu všemu dává jistě ušlechtilé rozhodnutí černých pracujících jisté automobilky v Port Elizabeth: prý věnují Mandelovi neprůstřelný Mercedes. Nejzajímavější na věci je svérázný způsob darování: neodpracují tři nebo čtyři směny zdarma. Budou naopak prý stávkovat až do té doby, než vedení podniku Mandelovi ten Mercedes nakonec dá! Pokud se nemýlím, mají skutečně velkou šanci, že se tak stane.

Vraťme se však ještě k Mandelově prvnímu projevu. Docela určitě se při jeho sledování orosil našemu panu prezidentovi zátylek. Čekal jistojistě holubiččí projev, který by obměkčil tvrdá srdce lichvářů z Wall Street, už už si chystal uvítací projevy k vracejícím se investorům - a teď tohle!! Trumf nevyšel, vidina dalších ústupků k cestě za "novou" JAR se kupí na obzoru jako černé mračno...

Reakce svobodného světa hraničí s šílenstvím, v celé Anglii například zvonily v době Mandelových prvních kroků na svobodě všechny zvony. Jistý kanadský liberál prohlásil, že tato historická událost svým významem předčí nedávné zbouření Berlínské zdi, načež došlo u něj k ejakulaci... Jinak by nemohl tak nesmyslně kafrat a dávat tyto dvě události vedle sebe. Zeď, kterou postavili komunisté, u níž zahynulo tisíce mladých životů... a propuštění odsouzeného revolucionáře, který připravoval ozbrojený převrat, tedy obdobnou smrt jiných tisíců lidí, anarchií a nastolení komunistického systému.

Gratulace a pozvání k návštěvám se hrnou pro Mandelu se všech možných světových stran. Rovněž přísliby, že kletba sankcí zůstane nedotčena až do úplného

vítězství utlačovaného černého lidu, přesně podle Mandelou daného forsriftu... Pouze železná dáma zůstává jako vždy neoblomná a osamocená, rovněž jako vždy, ve svém přesvědčení o nesprávnosti bojkotu a ruší zákaz nových investic, jakož i některé jiné sankce. Musí však svádět urputný boj s parlamentními křiklouny z řad zarudlých odborářských řad.

I samotný oslavenec se zachmuřil a nakrkl. Paní Maggie udělala strategií ANC - a Mandela je její "humble servant", jak sám prohlásil - díru do rozpočtu a to se musí napravit. Pan Mandela si prý s ní musí promluvit...

Bude to jistě zajímavá rozprávka. Zda se odbyde telefonem nebo až během plánované návštěvy pana Nelsona v Londýně, není ještě jisté. Jisté však je, že se paní Thatcherová strachy na zadek neposadí. Má totiž pro něj uděláno...

Pokračování na str. 12

helma Pátého se podávalo tak mizerné pivo, že se 4 rádcové rozhodli napsat vévodovi písemný návrh na založení Dvorního pivovaru. I místo, kde by měl stát, mu napsali. Že mnichovské pivo bylo v té době mizerné, možno se dočíst i v archívech bavorského města, kde se hovoří o jeho nedostatečné kvalitě. Vévoda Wilhelm dlouho neotálel. Už o čtyři dni později rádcům oznámil, že s návrhem laskavě souhlasit bude. Ale než ho definitivně schválí, je mu třeba neprve předložit, co to všechno bude stát. A hned se začalo. - Bylo třeba získat dodávky českého chmelu. Ale bylo třeba získat a najít dobrého mistra-pivovarníka. Zřejmě se to podařilo.

Po 30leté válce Hofbräuhaus - čili Dvorní pivovar - podstatně přispěl k tomu, že mnichovské pivo překonalo všechny ostatní německé druhy tohoto 'tekutého chleba' a v XIX. století dosáhl už Hofbräuhaus světové kvality. Svědčí o tom mnohé listy, záznamy i poznámky v memoárech.

Naděžda Krupská navštívila Mnichov spolu s Leninem roku 1913 a ve svých memoárech napsala: "Čas čekání mezi dvěma vlaky jsme strávili v Hofbräu-pivovare, který je slavný vynikajícím pivem."

400letá historie tohoto pivovaru je spojená s mnohými slavnými jmény. Málokdy se stalo, aby rakouská císařovna Alžběta při návštěvě Mnichova nezašla do Hofbrauhausu. Poseděl si tam i básník Carl Zuckmayer, Hitler zde měl roku 1920 prvé neslavné známé vystoupení, navštívil ho i George Bush, americký prezident, zastavil se tam na pohár i dirigent Leonhard Bernstein a tisíce jiných, neméně slavných osobností.

Tento rok v květnu, kdy bude slavnost při příležitosti 400letého vaření piva se jich zde jistě sejde daleko víc.

Ale pivo se nepije jen v Mnichově. V posledním čase patří v Budapešti k dobrému tónu pohostit návštěvu plechovkou piva - i když stojí dvojnásobek flaškového.

Rostoucí oblibu piva nezvládnou pokrýt domácí pivovary. Největší z nich v Kobányi vyrábí ročně 4 milióny hektolitru a 100.000 hektolitru dánského piva značky Tuborg v licenci. Ale protože je tam spotřeba na hlavu obyvatel 100 litrů, tak převládá dovoz. Daleko vpředu je Československo, po něm následuje Německá demokratická republika, Jugoslávie a Polsko - společně dovezou do Mad'arska milión hektolitru. Ale nejen to, československé pivovary zřídily v Mad'arsku téměř 100 pivnic, které jsou zvláště pro sudové pivo velmi oblíbené.

O 'tekutém chlebě' - pivo

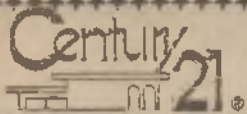
Bse/m.

Na mnichovském náměstíčku, zvaném Platzl, stojí známý pivovar - Hofbräuhaus. Velká budova s mnohými místnostmi, regály, kde mají stálí hosté vlastní, často velmi vzácné pivní poháry, kde je velká

zahrada, v létě příjemné posezení v chládku při poháru tohoto známého piva, tento pivovar bude tento rok oslavovat svoje 400leté trvání. Bylo to léta Páně 1589. V rezidenčním paláci vévody Wil-

10 Denní Hlasatel

15. března 1990

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546
Business (708) 442-0444
Residence (708) 579-0545

MILLIE KOLESKE
REALTOR-ASSOCIATE®

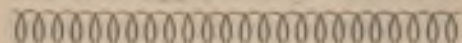
Westchester:

Krásný zděný dům, 3 velké ložnice, 2 plně koupelny, garáž na 2 auta, rodinný pokoj, velký lot. Pro informaci volejte Millie, 442-0444 (mluvím česky).

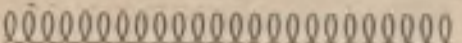
*****

For Sale

By owner, 83rd and Harlem, 10 yrs old by-level 3-bdrm, a/c, fenced yd, 2 and half car garage. 708-598-5122

Complete shoe repair shop in Berwyn, suburb of Chicago. Low rent. Retiring \$18,000 CALL (708) 484-7763

For Sale

BEAUTY SALON - Prime Lincoln Park location. Established for 10 years. Call for further information 312-880-5366. Please respond in English.

*****

For rent

STUDIO APARTMENT IN CICERO ELDERLY GENTLEMAN PREFERRED. CALL 656-9292 ASK FOR DEBBIE

*****

APARTMENTS FOR RENT

In Stickney, 4307 So. Harlem. One and two-bedroom apts., heat and appliances included. No pets. From \$ 430. 789-0901

*****

Když si byl nežnější ako teraz. Objímal si ma aj okolo pása... — Máš pravdu. bolo to tak. Lenže moje ruky si zachovali pôvodnú dážku!

WANTED TO BUY

Old Toys, Cars, Trucks, Football and Baseball Cards, Old Tins, Coffe, Tea, Tobacco, Japps Potatoe Chip Cans, Old Magazines, Cracker Jack Items, Iron Mechanical and Still Banks, Marbles, Old Walt Disney Items, Lone Ranger, Batman, Gene Autry, Old Comic Books, Beer Steins and Glasses, Old Postcards. Call NORM at 863-8979 or 447-7955

DVOUPOSCHOD'OVÝ MODERNÍ DŮM
NA PRODEJ
ADDISON -- WOOD DALE

s veškerým komfortem, 3 velké koupelny, 20x18 rodl. ložnice, 20x6 íatna, velké ložnice, místnost pro kompuer, 7x16 loft, krb, whirlpool, garáž pro dvě a půl auta, půlakrový rohový pozemek. 15. minut do Berwynu.

O další informace volejte

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800

Dům o 16ti bytech, Jižní Cicero, 16 roků starý. Příjem \$ 72. 500

Video služba

Na objednávku vám natočím jakoukoliv událost v ČSSR a zašlu vám ji na udanou adresu v USA. (*Rodinné události, folklorní festivaly, rodnou vesnici, příbuzné, přátele...). Pište na adresu: Petr Zajíc, Energetik, 69612 Hovorany 734, Morava, Czechoslovakia. 011-42-628-95238

*****

Nádherný 'BUTTON' s barevnou fotografií nového československého prezidenta VACLAVA HAVLA pro vás nebo příbuzné v Československu na podporu před volbami. Cena \$ 5,95 (vč. poštovného) platit můžete dolary, šekem nebo 'Money Orders' G. TROUP, 2183 Buckingham Rd. Suite 171 Richardson, Texas, 75081

ČISTÍME KOBERCE
A
ČALOUNĚNÝ NÁBYTEK

Volejte
přes den:

Hana: 484-3459

večer

Chris: 863-4113

*

Mám 18 rokov a hľadám kamaráta na dopisovanie. Moje adresa:

Iveta Kubincová
02356 Makov 101
Czechoslovakia-Europe

*

HELP WANTED

INSTRUCTORS FOREIGN LANGUAGE
CZECH and SLOVAK

The Defense Language Institute, located on the scenic Monterey Peninsula, is accepting applications for Czech and Slovak Language instructors. A high degree of competence in Czech or Slovak is required; competence in English is essential. As a U. S.

Government employee your position may range from GS-5, \$16,305 per year, to GS-9, \$24,705 per year, depending on your education and experience (Promotion potential GS-9). GS-9 level requires 2 years of teaching or related foreign language activities and 3 years of related general experience. An Immigration Naturalization Service work authorization or U. S. citizenship is required.

Contact Defense Language Institute, ATTN: ATFL-CPR (CZ901), Presidio of Monterey, CA. 93944-5006, (408) 647-5137 for forms. THE DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE IS AN EQUAL EMPLOYMENT OPPORTUNITY EMPLOYER

HELP WANTED ASSEMBLY

Packaging and Assembly. Start immediately. Call (708)343-4430.

CONSTRUCTION WORK

All phases. Immediate openings. Excellent pay. Call (708)343-4430.

FACTORY

Most shifts available. Start immediately. Good pay. Call (708)343-4430.

WAREHOUSE

Work full time, no experience necessary, good starting pay. Call (708)343-4430.

BI-LINGUAL

Advance fee required, not an employment agency.

THEJOB LIBRARY

FACTORY POSITIONS

General Factory position available on night shift (11:00 p. m. to 7:30 a. m.), including material handler, table rework and custodian. Alco, custodian needed on day shift (7:30 a. m. to 4:00 p. m.) Good benefits and working conditions. Applications are being taken Monday thru Friday 8 a. m. to 3:30 p. m.

SPECIALTY PACKAGING PRODUCTS, INC.

7400 W. Cermak Rd.
North Riverside, IL 60546
An Equal Opportunity Employer M/F

NURSING DIRECTOR

Nursing Home

39 bed co-located nursing home located 45 miles from Glacier National Park seeks experienced RN for challenging position. Contact: Administrator, Glacier County Medical Center 802 2nd St. S. E., Cut Bank, MT 59427 (406)873-2251

EOE

Wanted

CANCER PAD MATERIAL by Church Ladies who make up cancer pads free for the Cancer Society, bed sheets, towels, blankets, etc. are needed. Will pick up. Please call Norm at 708-863-8979.

Kde možno kúpiť Hlasateľ:

Austin a Čermák Rd.,
ve stánku Cicero.

Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní

Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

Překládám do angličtiny legální doklady školní a osobní notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P.O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

Kútik humoru

Vychval'ujú sa dvaja prváčkovia:
— Vieš aký je môj otec slávny? On niekedy aj do rádia hovorí!
— To nič nie je, — nedá sa druhý. — Môj otec niekedy do rádia aj kope!

...

— To je čudné. Ruženka, tvoja sestrička je blondína a ty si brunetka.
— Viete, táta, moja sestra sa narodila ešte predtým, než si mama začala farbiť vlasy...

...

Učiteľ: — Predstav si, Ferko, že máš desať sliviek. Otec si vezme päť, mama tri a sestra dve. Čo ti zostane? Ferko: — Desať kôstok, prosím.

UNTIL THERE IS
NO LONELINESS,
NO DESTITUTION,
NO SICKNESS,
NO WAR...

Please join...

neblahými důsledky, který by oficiálně věnil spojující se budoucí demokratické Německo do nové celoevropské struktury a rozhodl o jejím bezpečnostním systému. Tento systém by přirozeně musel mít své vazby na tu část zeměkoule, kterou lze nazvat 'helsinská' a která se rozprostírá od Vladivostoku k Aljašce. Hranice evropských států, které by ostatně měly hrát stále bezvýznamnější roli, by měly být už konečně právoplatně stvrzeny společnou regulérní smlouvou, že základem a předpokladem takové smlouvy by musel být obecný respekt k lidským právům, skutečná pluralita a skutečné svobodné volby, je víc než samozřejmé.

Vítáme samozřejmě i iniciativu pana prezidenta Bushe, v zásadě přijatou už i panem Gorbačovem, díky které by se měly radikálně snížit stavy sovětské a americké armády v Evropě. Je to vynikající impuls pro probíhající vídeňská jednání a vytváří velmi dobré podmínky nejen pro naše úsilí o co nejrychlejší odchod sovětských vojsk z Československa, ale nepřímo i pro náš úmysl výrazně snížit stav československé armády, nepřiměřeně mohutné v přepočtu na počet obyvatel. Kdyby bylo Československo nuceno se proti někomu bránit, což doufáme, nebude, pak bude schopno se ubránit s podstatně menší armádou, protože tentokrát by jeho vojenská obrana byla - nejen po desetiletích, ale dokonce po staletích - podepřena společnou a nedělitelnou vůlí obou jeho národů i jeho státního vedení. Svou draze vykoupenou svobodu, nezávislost a znovu se rodící demokracii si už vzít nedáme. Pro pořádek dodávám, že jakékoli naše kroky nechtějí komplikovat vídeňská jednání, ale naopak je usnadňovat.

Československo se vrací do Evropy. V zájmu obecném, a tím i svém, chce tento svůj návrat - politický i ekonomický - koordinovat s ostatními navrátilci, to znamená především se svými sousedy Poláky a Maďary. Pro koordinaci těchto návratů děláme co můžeme. A zároveň děláme, co můžeme pro to, aby nás byla Evropa schopna - jakožto své zbloudilé děti - opravdu přijmout. To znamená, aby se nám otevřela a aby své struktury - formálně sice evropské, ale de facto západoevropské - začala v tomto směru transformovat. Tak ovšem, aby to nebylo na její úkor, ale naopak, k jejímu prospěchu.

Rekl jsem už v našem parlamentě a v tomto parlamentu, daleko architektonicky hezčí, bych to rád opakoval: Československo se po dlouhá léta - jsouc jen bezvýznamným satelitem kohosi - vyhávalo ze své spoluodpovědnosti za svět. Musí proto teď hodně dohánět.

Mluvím-li tu tak dlouho a o tolika důležitých věcech, pak pouze proto, že mám - spolu se svými spoluobčany - pocit provinění za naši dosavadní odsouzeně pasivitu a docela obyčejný pocit dluhu.

Last but not least: radujeme se samozřejmě z toho, že se vaše země pohotově snaží podpořit i naši čerstvě se obnovující demokracii. Oba naše národy přijaly s pohnutím velkorysé nabídky, které na pražské univerzitě, jedné z nejstarších v Evropě, tlumočil před několika dny pan ministr Baker. Jsme připraveni o nich jednat.

Jsem prezidentem teprve dva měsíce a nechodil jsem do žádné prezidentské školy. Mou jedinou školou byl život. Proto vás nechci

příliš dlouho zatěžovat svými politickými úvahami, a přeju raději k oblastem, která je mi bližší. K tomu, co jsem nazval filozofickou stránkou oněch změn, které se odehrávají sice v našem koutu světa, ale které se dotýkají všech.

Dokud je člověk člověkem, bude demokracie v plném slova smyslu vždycky jen ideál, k němuž se lze - jak k obzoru - lépe či hůř přibližovat, kterého však nikdy nelze úplně dosáhnout. Proto i vy k demokracii se pouze blížíte. Máte tisíce nejrůznějších problémů, jako ostatně všechny země. Máte však jednu velkou výhodu: k demokracii se souvisle blížíte už přes dvě stě let a vaše cesta nebyla nikdy přerušena totalitním systémem. Češi a Slováci, navzdory humanistické dimenzi svých historických tradic, které lze sledovat až do prvního tisíciletí po Kristu, se blížili k demokracii jen dvacet let mezi dvěma světovými válkami, a teď tři a půl měsíce, které uplynuly od 17. listopadu loňského roku.

Jakou máte proti nám výhodu je na první pohled zřejmé.

Totalitní systém komunistického typu přinesl našim dvěma národům, Čechům a Slovákům - podobně jako všem národům Sovětského svazu a dalších zemí, které si Sovětský svaz svého času podmanil - bezpočet mrtvých, nezměrnou paletu lidského strádání, hluboké ekonomické zaostávání a především ohromné lidské ponížení. Přinesl hrůzy, které vy jste naštěstí nepoznali. Zároveň nám ale dal - aniž samozřejmě chtěl - něco dobrého: zvláštní schopnost nahlédnout občas i trochu dál, než kam může nahlédnout ten, kdo tuto trpkou zkušenost nepodstoupil. Člověk, který se nemůže hýbat a aspoň trochu normálně žít, protože je zavalen balvanem, má víc času přemýšlet o svých nadějích, než ten, kdo takto zavalen není.

Co tím chci říci: my všichni se musíme od vás mnoha věcem učit, od toho, jak vzdělávat své potomky, přes to, jak volit své poslance až po to, jak organizovat hospodářský život, aby vedl k prosperitě a ne k bídě. Ale nemusí to být jen pomoc vzdělaného, mocného a bohatého někomu, kdo nic nemá, a tudíž nemá co nabídnout. I my můžeme něco nabídnout: totiž svou zkušenost a poznání, které z ní vzešlo.

Je to téma na knihy, z nichž mnohé byly už napsány a mnohé teprve napsány budou. Já se tu proto omezím jen na jednu myšlenku. Specifická zkušenost, o níž tu hovořím, mi dala mimo jiné jednu velikou jistotu: vědomí předchází bytí a nikoli naopak, jak tvrdí marxisté.

Proto i záchrana tohoto lidského světa není nikde jinde, než v lidském srdci, lidském rozmyslu, lidské pokoře a lidské odpovědnosti.

Bez globální revoluce ve sféře lidského vědomí se nezmění nic k lepšímu ani ve sféře lidského bytí a cesta tohoto světa ke katastrofě, ať už ekologické, sociální, populační či celkově civilizační, bude neodvratná. Nehrozí-li nám dnes už světová válka, ani to, že zeměkoule vybuchne díky nesmyslným horám nahromaděných nukleárních zbraní, pak to neznámá, že je definitivně vyhráno. Vyhráno zdaleka není:

Do 'rodiny člověka' máme velmi daleko; dokonce se tomu ideálu spíš vzdalujeme než přibližujeme. Zájmy osobní, sobecké, státní, národní, skupinové i - chcete-li - firemní, stále ještě povážlivě převládají nad zájmy vskutku obecnými a globálními. Stále jsme ještě poplatni zhoubnému a veskrze pyšnému dojmů, že člověk je vrcholem stvoření, a nikoli jen jeho součástí, a tudíž smí cokoli. Stále ještě mnoho lidí říká, že jim nejde o sebe, ale o věc, ale přitom jim jde prokazatelně o sebe a nikoli o věc. Stále ještě ničíme planetu, která nám byla svěřena, i její okolí.

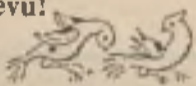
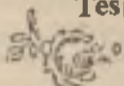
Stále ještě zavíráme oči před rostoucími sociálními, civilizačními i etnicko-kulturními konflikty dnešního světa. Čas od času říkáme, že anonymní megamašinérie, které jsme si vytvořili, nám neslouží, ale naopak nás zotročují, stále ale nic neděláme pro to, aby tomu tak nebylo.

Jinými slovy: stále ještě neumíme postavit morálku nad politiku, vědu a ekonomiku. Stále ještě nejsme schopni pochopit, že jedinou skutečnou páteří všeho našeho konání - má-li být mravní - je odpovědnost. Odpovědnost k něčemu vyššímu, než je má rodina, má země, můj podnik, můj prospěch. Odpovědnost k řádu bytí, do něhož

Pokračování na str. 12

Nový sklad keramiky z Československa je už vystaven v našem obchodě

Těšíme se na vaši návštěvu!

Máme z Československa a jiných zemí největší výběr KRÍŠTALOVÉHO SKLA. Právě české GRANÁTY a Jablonecká BIŽUTÉRIE.

Dámské ručně vyšíváné BLUZY, vyšíváné OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁSTĚRY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, vlněné ŠATKY a PANENKY v krojích.

CUKROVINKY, BONBONIERY čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ mák, kmín, trhané krupky, sušené hřebíky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

BLAHOPŘÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské, polské, německé a italské.

TUZEX - potravinové balíčky bez cla nebo peněžní poukázky

do Československa - vyřizujeme rychle a spolehlivě.

Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. Pancner, Inc.

6514 W. Cermak Road - Berwyn, IL 60402

Obchodní hodiny:

Pondělí - pátek od 9.30 ráno do 6.00 večer;
v sobotu od 9.00 ráno do 6.00 hod. večer; zavřeno v neděli.

Tel.: (708) 484-3459

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Reč...

plní fantázie, každé nové zalíbenie je ako ohňostroj - plné překvapení.

Najčastie sú však takzvané miešané ruky. Ani kónické, ani hranaté, ani lopatovité. L'udia s takýmito rukami sú nádherné normální: poriadni, ale nie pedantní, zmyselní, ale nie posadnutí sexom, romantickí, ale nie sentimentální, praktickí, ale nie nudní. S takými sa dá spoločne žiť, verne stoja po boku partnera.

Už pri podaní ruky sa dá zistiť, akého človeka máte pred sebou: úzká, mdlá ruka, ktorá sa poddá stisku, prezrádza, že radšej sníva o veľkých činoch ako ich uskutočňuje, sex nie je príliš dôležitý a ťažko im padne sa citovo prejaviť.

Ochabnuté masité ruky patria zmyselnému človeku. Ten vychutnáva telesnú lásku až do dna a nikdy jej nemá dosť. Rád výdatne a bohato je, večne má problémy s postavou a nadváhou.

Pružné ruky, ktoré sa stisku nepoddajú, patria tým, ktoré sú až do vysokého veku aktívni - vo všetkých oblastiach - či už ide o lásku, alebo prácu. Radi poznávajú všetko nové a sú v stave poradiť si aj s naprekvapujúcejšou situáciou.

Tvrde ruky, ktoré pri podaní neustúpia ani o milimeter, signalizujú životnú silu, vytrvalosť, ale aj tvrdohlavosť a predpojatosť. Aj po 20-tich rokoch manželstva pán domu povie: "To nerobíš dobre, moja mama to inak robila." Ženy s tvrdými rukami majú sklon manželovi všetko predpisovať: ako držať vidličku, akú kravatu si vziať, kedy byť doma z práce. A ak sa chudák manžel nedajbože ozve - je hrmavica - a poriadna!

K takýmto výsledkom dospel Nathaniel Altmann, odborník študujúci ľudské ruky a z toho vyplývajúce charaktery.

Strach z budúcnosti této země nemají pouze akcionáři a majitelé koncernů, kterým hrozí ústy představitelů ANC znárodnění jejich zlatých a diamantových dolů, obavy sdílejí i drobní majitelé životních a penzijních pojistek, jichž ústavům též hrozí nebezpečí, že přijdou na bubnu. Jak prý jinak by mohlo dojít ke spravedlivému rozdělení hmotného bohatství, z čeho by se dočkali černí a utlačovaní svého oprávněného zvýšení životní úrovně..?

Logický strach se dostavuje též u eventuelních investorů, jejichž hlavní kritérium před otevřením svých prkenic je pochopitelně především politická stabilita země. A tu Mandela a jeho druhé svými projevy nijak nezaručuje.

Též pan dr. Buthelezi dostal od soudruha Mandely kudlu do zad.

Tento moudrý vůdce mnohamilionového národa kmene Zulů, vůdce státnického formátu, mnohokrát ve svých projevech doma i v zahraničí celá léta odmítá násilí, jako řešení jihoafrické politické situace. Stejně však odmítal nabízenou židli k jednání s vládou, dokud nebude propuštěn Mandela. Ten se mu odvděčil nejen tím, že naopak násilí nezavrhuje, ale hovoří tak, že krom ANC žádná jiná černošská skupina nebo kmen jakoby v JAR neexistovala...

A co my Čechoslováci se svými už jednou prožitými zkušenostmi. Jaké perspektivy se nám to náhle otevírají? Jak nám se to jeví? Bude se nám chtít budovat opět socialismus - tentokrát s černou tváří? Budeme ochotni setrvat a přečkat první stadium nastolování tohoto -ismu, kdy dojde dle příkladu z okolních "osvobozených" států nejdříve k hospodářskému bankrotu a pak, kdy se soudruh Mandela postaví do fronty s pány soudruhy Kaundou, Nyerere, Mugabe, Chissano a vyžebří nějakou tu skývu chleba od ne-socialistických lidskoprávníků budeme čekat na nějaký upadlý drobet se stolu nomenklaturních aparátníků? Že to vidím černě? Možná. Rád bych se mýlil. Leč hlasitě vykřikované požadavky o zrušení vyjimečného stavu a stažení už tak oslabené policejní asistence z černých měst dávají tušit rozmach uličních výborů a komisí, verbování ke vstupu do ANC, do Komunistické strany, před jejímiž spáry jsme utíkali... Ne, to děkuji pěkně!

Možná, že moje obavy pramení z toho, že tu teď máme trochu přemandelováno. Denně se nám předkládá, co říká pan Mandela na to či ono, co myslí, co udělá. Jakoby on této zemi již vládl. Všichni ostatní ustupují do pozadí jako bezmocné figuríny. A k dovršení všeho se tu šíří nezdramá chiméra optimismu a proklamovaného vítězství: černým se tvrdí, že zvítězili, vláda a křepčící bělošská část demokratů tvrdí totéž. V žádných bitkách, i politických, není dvou vítězů. Je pouze jeden nebo je to remíza, pat, plichta. A boj pokračuje dál...

-jt-

Návrat do rodiny člověka...

se všechno naše konání nesmazatelně zapisuje a kde se teprve a jen spravedlivě zhodnocuje. Tlumočnickem mezi námi a touto vyšší autoritou je to, co se tradičně nazývá lidské svědomí.

Podřídím-li své politické chování tomu imperativu, který mi zprostředkovává mé svědomí, nemohu toho moc zkazit. Kdybych se naopak neřídil tímto hlasem, nepomohlo by mi v politice ani deset prezidentských škol, kde by učilo dva tisíce nejlepších politologů světa. Proto jsem se odhodlal i já - po dlouhém vzdorování - převzít posleze na sebe břímě politické odpovědnosti. Nejsem první ani poslední intelektuál, která to udělal. Mám naopak pocit, že jich bude stále víc. Je-li naděje světa ve sféře lidského vědomí, pak je víc než pochopitelné, že se nemohou právě intelektuálové vyhýbat donekonečna své spoluodpovědnosti za svět a zakrývat svou nechuť k politice údajnou potřebou být nezávislý. Je snadné mít v programu nezávislost a přitom nechat na jiných, aby ten program uskutečňovali. Kdyby takto mysleli všichni, brzy by nebyl nezávislý nikdo.

Myslím, že vy, Američané, byste pro tento druh úvah měli mít pochopení. Anebo to snad nebyli ti nejlepší duchové vaší země, vlastně by se dalo říct intelektuálové, kteří napsali vaši slavnou Deklaraci americké nezávislosti, Chartu občanských práv a vaši ústavu, a kteří - a to hlavně - převzali na sebe praktickou odpovědnost za jejich uskutečňování? Dělník z Braníka v Praze, o němž se zmínil váš prezident ve svém letošním Poselství o stavu Unie, není zdaleka jediným člověkem v Československu, a tím méně na světě, který se těmito velkými texty inspirová. Inspiruje nás všechny. Inspiruje nás navzdory tomu, že jsou víc než dvě stě let staré. Inspirují nás k tomu, abychom byli občané.

Závěr projevu pronesl Václav Havel Anglicky. Řekl:

Když Thomas Jefferson napsal, že "vlády států odvozují svou spravedlivou moc ze souhlasu občanů", byl to prostý a důležitý akt lidského ducha. Smysl tomuto aktu ale dalo to, že jeho autor ho zaručil také svým životem. Nebylo to jen slovo, byl to rovněž čin.

Končím tím, čím jsem začal: dějiny se zrychlily. Věříme, že to bude opět lidský duch, který si tohoto zrychlení povšimne, pojmenuje ho a své slovo promění v čin.